

Бабин хід

Марко Черемшина

Вперлася ногами в землю, а обома руками держиться телеграфічного стовпа та й головою додолу бовтає.

Така, гей хрущик, маленька, як грудочка глини під тичкою, як маціцька каблучка межи стовпом і землею. Вітер завіяв би її полегоньки і, як стеблом, перекидав би по дорозі, якби його гори не спирали.

Баба відкашлюється.

Гейби довгу гадюку з грудей виперти мала, гейби буря з неї на світ виривалася – дух запирала.

Стовп гуде жалібно, якби жалував бабу, якби приговорював до неї, аби не подавалася.

Дрібні крапельки осіннього дощу граються на бабiniх плечах, начеб хотіли її з-під стовпа у пропасть змити.

Але вона не дається.

Йдуть дорогою бадіки з міста та й минають її, бо то "сторонницькі" люди.

— Ця, брачіки, вже до магазину, — кажуть вони до себе і махають головами над бабиною старістю.

Та вона їх не бачить, бесіди їх не чує. Кришку синього лиця до стовпа, як до подушки, притулює, віддихується.

— Аби цесі стовпи світилися, — стогне й обіймає чіпкіше стовп, як мала дитина дьидеву шию. — То-сми слаба, а то-сми ув'єла.

Якби не боялася ночі, то не уступилася б з місця, бо не бірує.

Най її ще раз так спір візьме, най упаде на дорозі, то не збірує встати. Але най ніч за очі вхопить, най фіра над'їде, най собака навернеться, той повіку з баби не буде.

Так вона надумується, чи має йти далше, чи ще припочивати. Та руки від студеного дощу деревіють, ноги затерпають.

— Прийдеси на дорозі вмерти, — тремтить вона, як трепетів жовтий листочок.

Надходять знайомі бадіки та пізнають бабу.

— Йди-ко, бабко, з нами, не чіпи під слупом.

— Ой, де ж я, газдики, з вами піду, коли-сми не годна!

— Таже видко си, що не годна, але ходи, бо ніч ті зайде та й шо меш робити?

Баба береться йти з бадіками. Здається, що всі кісточки з неї розсипаються, як ногами ступає.

— Дай вам боже здоровлєчко, що не лишьїєте мні серед дороги, шо-сте такі добрі!

— Та де би ми тебе, бабко, лишили, таже ти, віді йкас газдиня була!

— Шо з того, бадійки, шо була, коли мні тепер мій син збиткує, за пометінне має?

— Най такого сина грім заб'є, шо неню не шїнує.

— Аді йкос ані грім не вбиває, ані нічо 'го не береси, а бог з гори дивити. А я до

натаря ходила, ци би не скасував тот тестамент по покійничкові.

— А де ж тобі, бабо, тільки світ самій ходити, де ж тобі своєв головов на старість бити? — Не годна-сми, любетка, бігме-сми, не годна.

Руки на груди склала і присягалася, що не годна.

Бадіки забували крок за бабою держати і вихоплювалися наперед, живо розмовляючи.

— Ви, газдики, через мене не блавучьте, лиш таки йдіть борше, бо на вас домівка жде, —гречно пригадує баба.

Бадіки перечать тому, але таки забувають за бабу і лишают її позаду.

— Я з вами гне збірую, газдики, ой не збірую.

Та газди не не чують її жалів, бо відійшли геть наперед і крикливо виговорюють на захланного її сина та й клятьбами бесіду переплітають.

А баба перебігає їх очима та й шукає другого стовпа, аби при ньому другим наторопом відкашлятися.

— Гондечки стоїть такий потний, такий високий.

— Але далеченько відсунувся, ой далеченько.

— Віді, не зайду 'д нему, віді, не збірую.

Гори, гейби горбаті старці, сидять рядом над глибокою долиною і потоками спльовують осінню, тяжку вогкість та й лякають бабу.

Потоки біжуть нестримно, стрімголов додолу, вижолоблюють гірські кременисті груди та й підстругують дорогу, що на худих гірських ребрах звисає враз за бабою, отік парубоцький пояс на старечім череві.

Ледь-ледь вітер повіє, ледь-ледь вода камінці постручує, то й слід загине по бабі та по бабинім ході.

Приміточки (словничок) до новелі:

Гейби - ніби

Стороніцький - сторонній, чужий

До магазину - до гробу (в цьому сенсі)

Кришку - трішки, частину (в цьому сенсі)

Ув'єла - зів'яла, постаріла

Бірує - мати силу

Спір - астма (хвороба - в цьому сенсі)

Пощіку - нічого (в цьому сенсі)

Студений - холодний

Трепетовий - осиковий

Бадіки - чоловіки, перехожі

Чіпіти - стояти непорушно

Слуп - стовп

Пометінне - ніщо, сміття

Тастамент - документ на спадщину

Віді - видно (в цьому сенсі)

Йкас - якась

Блавучьити - втрачати час

Гречно - ввічливо

Отік - наче, немов

Натарь — нотаріус